

Wijzigingen in NHG-TelefoonWijzer 2010 t.o.v. Herziene editie 2008

~~Te verwijderen tekst~~ / ~~Nieuw toe te voegen tekst~~ / eerste woord(en) laatste woord(en) van ongewijzigde tekst

Beet van mens of dier

Blz 14

VRAGEN

Door wie/wat bent u gebeten?

ADVIES

.....

- Wacht rustig het beloop af als:
 - de bescherming tegen tetanus voldoende is;
 - ~~- de wond klein en oppervlakkig is;~~
 - de wond ouder is dan twee dagen.

Blz 15

TRIAGECRITERIA

Dringend

~~Bijtwond, behalve oppervlakkige kleine verwondingen niet ouder dan 2 dagen~~

ACHTERGRONDINFORMATIE

Een beet antibiotica-, en tetanusprofylaxe aangewezen is.

~~**Beet van een mens:** de mondholte veroorzaken. De adviezen wijken van dieren. Daarom wordt geadviseerd bij mensen- (en katten-)beten antibioticaprofylaxe te geven.~~

##

Brandwond

Blz 27

TRIAGECRITERIA

Spoed

.....

Verbranding inperineum

Brandwond circulair of bij gewricht

Inademing

ACHTERGRONDINFORMATIE

Behandeling:

-

- Kleine tweedegraadsverbranding met intacte blaar: blaar ~~puncteren~~ ongemoeid laten, (vet)gaasverband, na.....

-

#

Diabetes

BLZ 32

ADVIES

Hypoglycaemie

- Eet of drink ietslimonadesiroop
- Zoek of blijf in gezelschap van anderen
- Controleer na een half uur opnieuw
- Bij verbering: controleer de glucosewaarde later nog eens
- Neem contact op bij waarden onder 3,5 mmol/l

Contact opnemen als: ~~de glucosewaarde daalt~~

##

Diarree

Blz 34

ADVIES

- Drink meer dan anders, vooral bij braken.
- Eet naar behoefte (geen dieet); bij baby's: zet borst- of flesvoeding gewoon voort. Niet extra verdunnen.

##

Hand- of voetletsel

Blz 45

TRIAGECRITERIA

Spoed

Niet te

Ernstig trauma – (deel) hand/voet afgerukt of geplet; steek- of schotwond

Dringend

.....

.....

~~Steek- of schotwond~~

#

Keelpijn

Blz 60

VRAGEN

Kost slikken of de mond openen grote moeite?
Hoorbare ademhaling en kwijlen?

Blz 61

TRIAGECRITERIA

Spoed

~~Niet van toepassing~~

Kwijlen bij hoorbare ademhaling

Dringend

Duidelijke problemen met slikken of openen van de mond

ACHTERGRONDINFORMATIE

Ernstige keelontstekingen: komen.....zinvol is.

Epiglottitis: is een infectie van het strotklepje dat daarbij zo ernstig kan zwellen dat de ademhaling wordt bedreigt (piepen bij de inademing) en slikken onmogelijk wordt (kwijlen). Door de HIB-vaccinatie van alle zuigelingen is de infectie bij kinderen inmiddels heel zeldzaam. De meeste volwassenen zijn niet gevaccineerd.

Peritonsillair abces:

###

Kinderziekte met vlekjes

Blz 62

VRAGEN

....

Vindt u het kind **erg ziek?** – waarom

- drinkt minder dan de helft van de normale hoeveelheid

- niet plassen

- **stil** en

Blz 63

TRIAGECRITERIA

Dringend

Drinkt minder dan de helft van de normale hoeveelheid – dehydratie

###

Koorts Kind

Blz 66

VRAGEN

Hoe ziek is het kind? – spelen, drinken, plassen/natte luiers, ontroostbaar

Heeft het kind andere symptomen?

- Oorpijn, snotneus
- Hoesten, keelpijn, slikklachten, kwijlen
- Buikpijn, ..., braken
- Vlekjes of weg te drukken
- Nekstijfheid – pijn bij buigen van het hoofd of verschonen van de luier
- Snelle ademhaling, – snel, hoorbaar

Blz 67

TRIAGECRITERIA

SPOED

.....

Suf niet goed te wekken

Vlekjes –overleg of puntbloedingen die niet zijn weg te drukken

Nekstijfheid

Kwijlen bij hoorbare ademhaling

Dringend

Drinkt minder dan de helft van de normale hoeveelheid - dehydratie

##

Maagklachten

Blz 76

VRAGEN

.....

Hoe is de ontlasting?

- diarree
- obstipatie
- normale kleur – **zwart**

Wat is

.....

- medicijnen – pijnstillers, prednison, antidepressiva
- **zwangerschap – HELLP-syndroom**

Wat heeft

Blz 77

TRIAGECRITERIA

Spoed

Hevige,

Bloedbraken

Zwarte ontlasting – melaena

Zwanger en pijn in de buik – HELLP-syndroom

Dringend

~~Zwarte ontlasting – melaena~~

~~Zwanger en pijn in de buik – HELLP-syndroom~~

#

Opmerking [PM1]: Tekst
ongewijzigd. Kleur veranderd

Opmerking [PM2]: Tekst
ongewijzigd. Kleur veranderd

Oorpijn

Blz 87

ACHTERGRONDINFORMATIE

Otitis externa: ontsteking Bij volwassenen is dit meestal de oorzaak van oorpijn ~~meestal een ontsteking~~.

#

Reanimeren – Volwassenen (vanaf 8-11 jaar)

Blz 93

Geen spontane ademhaling: => start reanimatie met hartmassage.

AED in de directe omgeving beschikbaar? => laten uitzoeken / ophalen.

##

Rugpijn

Blz 97

TRIAGECRITERIA

Spoed

.....

Misselijk of braken – hartinfarct

Koliekpijn

Dringend

....

Kortademig

Koliekpijn — bewegingsdrang

Niet kunnen plassen

Routine

Ondragelijke Hevige pijn ondanks

#

Spugende baby

Blz 102

ADVIES

- ~~Staa~~ de borstvoeding niet; pas die wel aan
- ~~Flesvoeding kan extra worden verdund, tot een kwart van de aangegeven strekte.~~
- Eventuele borst- of flesvoeding wordt voortgezet; er is geen reden om te verdunnen.
- Beperk
- Geef eventueel ORS, te koop bij apotheek of drogist; Kinderen t/m 6 jaar: 10 ml/kg ORS. Volg bij zuigelingen nauwkeurig de gebruiksaanwijzing voor verdunnen en doseren. Laat om de paar minuten een klein slokje ORS geven, zo nodig met een lepeltje of een speen. Om verslikken te voorkomen gebeurt dit in half zittende houding. Een gedehydrateerde patiënt is dorstig en drinkt de ORS waarschijnlijk goed. Braken is geen reden om niet te beginnen met orale rehydratie; ORS wordt zeer snel opgenomen en netto wordt er dan altijd meer opgenomen dan uitgebraakt.
- Let goed op

Contact opnemen: bij twijfel of als ~~er de volgende dag nog klachten bestaan~~ na vier uur de situatie niet is verbeterd.

##

Suïcidaal gedrag

Blz 104

ADVIES

Als iemand anders belt:

- Ga na of ... kalmeren. ~~Overleg met de huisarts~~
- Verzamel alle medicijnen en houdt deze buiten bereik van de patiënt
- Houdt de patiënt wakker
- Overleg met de huisarts

##

Tekenbeet

Blz 107

ACHTERGRONDINFORMATIE

Verwijderen:verstandig. Daarna moet de teek gelijkmatig en met een draaiende beweging loodrecht uit de huid worden getrokken. Het is niet

Ziekte van Lyme: ~~in de eerste dagen tot weken na de besmetting kan stadium 1 optreden:~~ kent een aantal stadia.

Stadium 1 (erythema migrans): in de eerste dagen tot weken na de besmetting ontstaat een zich uitbreidende, rode, niet

Stadium 2 treedt verschijnselen.

Stadium 3 treedt pas na vele maanden tot jaren op.

Behandeling: de ziekte

##

Opmerking [PM3]: Subkopje onder Ziekte van Lyme. Cursief of vet zonder voorloop op de kantlijn. Eventueel vet in een doorlopende tekst

Opmerking [PM4]: Zie vorige opmerking

Opmerking [PM5]: Zie boven

Opmerking [PM6]: Zie boven.

Urineweginfectie

Blz 108

VRAGEN

Heeft u koorts? —boven 38.5°

Blz 109

TRIAGECRITERIA

Dringend

.....

Koorts boven de 38.5°

Routine

Meisjes onder de 12 jaar, jongens en mannen

Gecompliceerde urineweginfectie

ACHTERGRONDINFORMATIE

~~Kinderen en mannen: bij~~

~~Gecompliceerde infectie:~~

~~Frequent optredende~~

~~Zwangeren:~~

~~.....behandeling nodig zijn.~~

Ongecompliceerde urineweginfectie: is een infectie bij een gezonde, niet zwangere vrouw zonder koorts. De diagnose kan worden gesteld op basis van urine-onderzoek of herkenning van de klachten door de vrouw. In dat geval kan een recept voor nitrofurantoin of trimetoprim worden uitgeschreven.

Gecompliceerde urineweginfectie: zijn UWI bij alle andere patiënten. Dat zijn UWI die gepaard gaan met koorts of andere tekenen van weefselinvasie; UWI bij mannen, zwangeren, kinderen en bij patiënten met afwijkingen aan de nieren of urinewegen; bij patiënten met een verminderde weerstand (onder wie diabeten) of een verblijfskatheter.

Onderzoek van de urine:

##

Vergiftiging

Blz 111

TRIAGECRITERIA

Spoed

Symptomen van vergiftiging en of potentieel gevaarlijke dosis

#

Verkoudheid

Blz 112

VRAGEN

Wat zijn de klachten? – sinds wanneer?

Heeft u koorts? – Hoe lang al; beloop?

Bent u benauwd?

Hoe ziek voelt u zich?

~~Hoe lang heeft u klachten?~~

~~Heeft u pijn in de bovenkaak, met kauwen of bij vooroverbuigen?~~

Zijn er bijkomende klachten van het gelaat, de kaken, ogen, oogleden of met het zien?

Terugkerende klachten?

Wat heeft u aan de klachten gedaan?

Kind

Maakt het kind een zieke indruk? – suf, ontroostbaar of kreunend huilen

Drinkt het goed?

ADVIES

Informatie

- Verkoudheid wordt.....
- Verkoudheid gaat meestal ~~na een tot drie weken~~ binnen een week vanzelf over. Bij
-

Rhinosinusitis

Bij een rhinosinusitis zijn er zowel klachten van de neus als van de bijholte(n)

Sinusitis

~~Sinusitis is waarschijnlijk bij~~

~~.....bij het vooroverbuigen~~

Informatie

- Een rhinosinusitis gaat meestal binnen ~~drie tot zeven dagen~~ een week vanzelf over.
- De kans op complicaties is klein
- Antibiotica zijn meestal niet nodig

Blz 113

TRIAGECRITERIA

Routine

Koorts langer dan ~~1 week~~ 5 dagen (jonge kinderen 3 dagen)
Weer koorts na een aantal koortsvrije dagen

ACHTERGRONDINFORMATIE

Verkoudheid kan door tal van virussen worden veroorzaakt.

De meeste verkoudheden verlopen zonder complicaties. In sommige gevallen ontstaat in aansluiting op een verkoudheid een rhinosinusitis. Ook deze geneest meestal spontaan.

Complicaties van verkoudheden zijn vooral te verwachten bij jonge kinderen.

Bij kinderen ontstaat in aansluiting op een verkoudheid nogal eens een middenoorontsteking en, hoewel uitzonderlijk, een longontsteking. Sommige kinderen zijn maandenlang verkouden. Dit kan worden veroorzaakt door een chronische ontsteking van de neusamandel — adenoïd. Door obstructie van de ademweg ademen deze kinderen meestal door de mond.

~~Bij verkoudheid is doorgaans meer slijmvlies ontstoken.~~

~~Omdat het slijmvlies van de neus doorloopt in de kaakholten, veroorzaakt een gewone verkoudheid makkelijk hoofdpijn.~~

~~Van een echte sinusitis is zelden sprake.~~

Rhinosinusitis: ~~een ontsteking van de neusbijholte(n).~~ De diagnose rhinosinusitis is in de huisartsenpraktijk veelal een symptoomdiagnose die wordt gesteld als er zowel klachten of symptomen van de neus (rhinorroe en/of verstopte neus) als van de bijholten zijn (aangezichtspijn, frontale hoofdpijn, tandpijn of pijn bij kauwen in de bovenste tanden en/of kiezen, maxillaire of frontale pijn bij bukken).

Acute klachten komen vaak voor, maar gaan meestal vanzelf over. Sinusitis

betreft meestal de bovenkaak (maxilla) en wordt sinusitis maxillaris genoemd. De voorhoofdsholteontsteking, een door patiënten veel gebruikte term, is zeldzamer. Kinderen onder de 8 jaar hebben zelfs geen voorhoofdsholte. Veel mensen met sinusitisklachten bezoeken de huisarts niet, omdat de klachten gering zijn, vanzelf overgaan of als onschuldig worden ervaren. Zwelling van het neusslijmvlies en daarop volgend een verstopt ostium — toegang van neus tot sinus — kunnen sinusitisklachten veroorzaken. Deze ontstaan vaak na of in combinatie met een verkoudheid, maar komen ook voor bij allergische aandoeningen. Zwelling van het neusslijmvlies en daarop volgend een verstopt ostium — toegang van neus tot sinus — kunnen het gevolg zijn, waardoor pijn kan optreden. Meestal is er bij het begin van de klachten geen ontsteking in de bijholte zelf. Het merendeel van acute sinusitisklachten wordt niet veroorzaakt door een bacterie.

Waarschijnlijk is sprake van sinusitis wanneer er ten minste drie van de volgende symptomen zijn:

- voorafgaand griep of verkoudheid
- gekleurd — niet blank of helder — snot uit de neus
- pijn in de bovenkaak
- pijn met kauwen of pijn in de kiezen
- toename van pijn bij vooroverbuigen

Antibiotica: meestal niet zinvol. De huisarts kan tot antibiotica besluiten bij Aanhoudende klachten, een afwijkend (temperatuur)verloop, koorts,

toename van klachten bij vooroverbuigen en de mate van ziekzijn, ernstig zieke patiënten of als de patiënt een verminderde weerstand heeft. kunnen de huisarts doen besluiten wel antibiotica voor te schrijven.

Verlamming

Blz 114

VRAGEN

....

Wanneer precies zijn de klachten begonnen? – plotseling, geleidelijk

.....

Heeft de -MS, ALS

Heeft de patiënt DM?

Opmerking [PM7]: Alleen de tekstkleur is gewijzigd

Blz 115

TRIAGECRITERIA

Levensbedreigend

Acute Eenzijdige verlamming arm en/of been < 3 uur, scheef gelaat of moeite met praten én indicatie trombolyse

Scheef gelaat < 3 uur

Moeite met praten < 3 uur

Spoed

Acuut ontstane verlamming, eenzijdig arm en/of been > 3 uur

Acute eenzijdige verlamming arm en/of been, scheef gelaat of moeite met praten

....

Scheef gelaat, acuut ontstaan maar > 3 uur

Moeite met praten, acuut ontstaan maar > 3 uur

ACHTERGRONDINFORMATIE

CVA – cerebrovasculair accident: meestal

.....trombolyse. Waar dit deingestuurd.

FAST-test: Om te bepalen of er sprake is van een CVA (stroke) is de gezicht-spraak-armtest geschikt. Deze is afwijkend indien ten minste één van de drie items een niet normaal testresultaat laat zien én er sprake is van een recente uitval van functies.

Trombolyse is geïndiceerd: bij een acuut ischemisch infarct, waarbij de behandeling 3 uur na het ontstaan ervan kan worden gestart. Trombolyse tussen 3 en 4,5 uur staat ter discussie. Na 4,5 uur wordt het ontraden. Over het tijdstip van ontstaan mag daarbij geen onzekerheid bestaan.

Contra-indicaties voor trombolyse: (uitvals)verschijnselen zijn (vrijwel) geheel over; Initiële bloedsuikerwaarde <2,5 mmol/l of >22 mmol/l; Gebruik orale anticoagulantia (U1-urgentie i.v.m. directe toediening stollingsmedicatie); Begintijdstip klachten onduidelijk; Hersenbloeding < 1.5 mnd; Ernstig schedeltrauma < 2 mnd geleden; Gastro-intestinale of urinewegbloeding < 2 wk geleden; Systolische bloeddruk > 185 mmHg of diastolische bloeddruk > 110 mmHg.

Vaginaal bloedverlies in de zwangerschap

Blz 123

TRIAGECRITERIA

Levensbedreigend

Hevige buikpijn

Spoed

Hevige buikpijn

#